

Statuut van de Scheidsrechterlijke Commissie voor goederen, rechten en belangen in de Bondsrepubliek Duitsland, behorende bij het op 26 mei 1952 te Bonn gesloten Verdrag inzake de regeling van aangelegenheden voortvloeiende uit de oorlog en de bezetting

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

's-Gravenhage, 17 maart 1956.

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 6 april 1956.

De wens, dat deze overeenkomst aan een uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen (ten einde hen in de gelegenheid te stellen hun goedkeuring daaraan te onthouden, zodat de overeenkomst, zo spoedig zulks met haar bepalingen verenigbaar is, moet worden beëindigd), kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, te kennen worden gegeven uiterlijk op 6 mei 1956.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 62, lid 3, van de Grondwet en onder verwijzing naar artikel 24, leden 1 en 2, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, hebben wij de eer U Hoogedelgestrengte hiernevens over te leggen de Franse en de Engelse tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands, van het Statuut van de Scheidsrechterlijke Commissie voor goederen, rechten en belangen in de Bondsrepubliek Duitsland, als bijlage behorende bij het Verdrag inzake de regeling van aangelegenheden voortvloeiende uit de oorlog en de bezetting, welk verdrag op 26 mei 1952 te Bonn werd ondertekend en op 23 oktober 1954 te Parijs werd gewijzigd bij het Protocol inzake de beëindiging van het bezettingsregime in de Bondsrepubliek Duitsland (*Trb.* 1955, 154, blz. 2-29). Wij doen die teksten en die vertaling vergezeld gaan van de Franse en de Engelse tekst, alsook van de vertaling in het Nederlands, der hoofdstukken V en X van bedoeld verdrag (*Trb.* 1955, 154, blz. 30-87)¹⁾.

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toelichtende nota bij genoemd Statuut met de hoofdstukken V en X.

De bepalingen van het Statuut met de hoofdstukken V en X zijn voor het gehele Koninkrijk in werking getreden op 6 september 1955.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bovengenoemde stukken op 4 april 1956 over te leggen aan de vertegenwoordigende lichamen van Suriname en de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigde Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

*De Minister
zonder Portefeuille,
J. LUNS.*

*De Minister
van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.*

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Toelichtende nota

Het Statuut van de Scheidsrechterlijke Commissie voor goederen, rechten en belangen in Duitsland behoort als bijlage bij het Verdrag inzake de regeling van aangelegenheden voortvloeiende uit de oorlog en de bezetting, dat op 26 mei 1952 door de Franse Republiek, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Britannië en Noord-Ierland, de Verenigde Staten van Amerika en de Bondsrepubliek Duitsland werd ondertekend en op 23 oktober 1954 te Parijs werd gewijzigd bij het Protocol inzake de beëindiging van het bezettingsregime in de Bondsrepubliek Duitsland.

De hoofdstukken V en X van genoemd verdrag regelen de afwikkeling van de zogenaamde externe restitutie en de bescherming van buitenlandse belangen in de Bondsrepubliek Duitsland. Ten einde eventuele geschillen, welke zich met Duitse instanties ter zake zouden kunnen voordoen, niet uitsluitend in handen te leggen van een Duitse rechter, is een gemengde Scheidsrechterlijke Commissie ingesteld (vide artikel 7 van hoofdstuk V, voornoemd, en artikel 6 van het Statuut).

*Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal*

Deze commissie bestaat uit negen leden, te weten één Frans lid, één Brits lid, één Amerikaans lid en drie Duitse leden, alsmede drie leden, afkomstig uit landen, die niet aan de oorlog hebben deelgenomen (vide artikel 3, lid 1 t/m 5 van het Statuut). Voor haar werkzaamheden verdeelt de commissie zich in uit drie leden bestaande kamers, waarin zitting hebben één neutraal lid (tevens voorzitter), één geallieerd lid en één Duits lid (vide artikel 5, lid 4, van het Statuut).

Aan de commissie kunnen ook geschillen worden voorgelegd, waarbij Staten zijn betrokken, die niet behoren tot de ondertekenaars van het hierboven genoemde verdrag, mits deze Staten — overeenkomstig artikel 17, lid 2, van het Statuut — tot dit Statuut zijn toetreden (vide artikel 6, lid 4, van het Statuut). Deze bepaling is mede van toepassing op onderdanen en ingezetenen van toetreden Staten.

Toetreding tot het Statuut van de Scheidsrechterlijke Commissie heeft voor de toetredende Staat automatisch ten gevolge, dat hij partij wordt bij de hoofdstukken V en X van het hierboven genoemde verdrag (vide artikel 17, lid 3, van het Statuut).

Indien de commissie een aangelegenheid behandelt, waarbij een onderdaan of ingezetene van een toetreden Staat (of deze Staat zelf) is betrokken, kan het geallieerde lid van de behandelende kamer der commissie worden vervangen door een landgenoot van de belanghebbende. Dit toegevoegde lid wordt benoemd door de Regering van de betrokken toetreden Staat (vide artikel 3, lid 6 juncto artikel 5, lid 4, sub c (i) van het Statuut).

Gelet enerzijds op de vele belangen, welke het Koninkrijk heeft zowel bij de externe restitutie als bij in Duitsland gelegen eigendommen, en anderzijds op de omstandigheid, dat individuele belanghebbenden er niet steeds in slagen de bijzondere positie, waarin Nederland tijdens de oorlog heeft verkeerd, aan de daarbij in eerste aanleg betrokken Duitse instanties duidelijk te maken, is het in hoge mate gewenst, dat het Koninkrijk van de bestaande gelegenheid gebruik maakt om de belangen van zijn onderdanen — ten overstaan van een internationaal samengestelde Scheidsrechterlijke Commissie, waarin een Nederlands lid zitting kan hebben — zo effectief mogelijk te beschermen.

De Regering van het Koninkrijk is dan ook voornemens geweest het Statuut aan de Staten-Generaal, de Staten van Suriname en de Staten van de Nederlandse Antillen over te leggen op de voet van artikel 61, eerste lid, der Grondwet, resp. artikel 24, eerste lid, van het Statuut voor het Koninkrijk, alvorens

het Koninkrijk tot het Statuut zou toetreden. De voorbereidingen ter zake — door de ingewikkelde aard der materie vrij veel omvattend — zijn echter doorkruist, doordat zich plotseling het geval voordeed, dat een Nederlandse belanghebbende zich onverwijld tot de commissie moest wenden, aangezien zijn klacht met betrekking tot de laedering van zijn in de Bondsrepubliek Duitsland gelegen belangen in eerste aanleg door een Duits gerecht was afgewezen.

Aangezien voor belanghebbende hiertoe op grond van artikel 7 van meergenoemd hoofdstuk V slechts 30 dagen na deze afwijzende beslissing de gelegenheid openstond, terwijl als voorwaarde geldt, dat, overeenkomstig artikel 6, lid 4, van het Statuut, het Koninkrijk tot dit Statuut moest zijn toetreden, alvorens bij de commissie de klacht aanhangig kon worden gemaakt, heeft de Regering van het Koninkrijk, gelet op het aanzienlijke belang, dat hier op het spel stond, besloten — op grond van artikel 62, eerste lid, sub d, juncto artikel 62, laatste lid, van de Grondwet — zonder verwijl de akte van toetreding tot het Statuut te doen nederleggen.

De toetreding is op 6 september 1955 geschied voor het gehele Koninkrijk.

In verband met het feit, dat voor een aantal vorderingen, die Nederlandse belanghebbenden in het kader van deze hoofdstukken zouden kunnen indienen, de aanmeldingstermijn op 8 mei 1956 afloopt, is een nadere publikatie ter zake opgenomen in de *Nederlandse Staatscourant* van 18 januari 1956, no. 13.

De Minister van Financiën,

VAN DE KIEFT.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.

De Minister van Overzeese Rijksdelen,

W. J. A. KERNKAMP.